๖๐ ปี

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

หนังสือเล่มนี้

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน

โดย

กองทุนพลังชีวิต อาคมธรรมทาน

สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ

๖๐ ปี พระอาจารย์สาคร ธัมมาวุโธ

กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ จำนวน ๔,๕๐๐ เล่ม
โดย กองทุนพลังชีวิต อาคมธรรมทาน
จัดพิมพ์เผยแผ่เป็นธรรมบรรณาการ ไม่มีจำหน่าย
ตามเจตนารมณ์ของ **เรืออากาศตรี อาคม ทันนิเทศ**

ยุทธนา เพ็งปาน
วิทยุทหารอากาศ ๐๑ มีนบุรี คลื่นความถี่ ๙๔๕ กิโลเฮิรตซ์
เอ.เอ็ม. เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๓๐ น. ทุกวันจันทร์-วันเสาร์
เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ ๑๐๕๑๐
โทร. ๐-๒๙๑๔-๖๓๐๗, ๐-๒๙๑๔-๖๕๑๗
การสั่งจ่ายธนาณัติ กรุณาสั่งจ่ายปณ. มีนบุรีเพียงแห่งเดียว

พิมพ์ที่ ชินอักษรการพิมพ์
๔๒๗/๑๙ ถ.ประชาราษฎร์ สาย ๒ แขวงบางซื่อ
เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ ๑๐๘๐๐
โทร. ๐-๒๕๘๕-๒๒๑๔, ๐-๒๙๑๒-๗๘๙๕

พระรัตนสังขละบุรีศรีสุวรรณ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ
สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ

องค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

องค์หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร

องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
ออกบิณฑบาตตาม
องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร
เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

องค์หลวงปู่สุวัจน์ สุวโจ
พาไปดูกุฏิที่ถูกช้างยันไม้ฝาที่
วัดถ้ำศรีแก้ว
ปี พ.ศ. ๒๕๑๕

รูปหมู่พระ และเณร
พักอยู่ร่วมกันที่วัดป่าอุดมสมพร
อ.พรรณานิคม
จ.สกลนคร
กรกฎาคม ปี พ.ศ. ๒๕๑๒

งานพระราชทานเพลิงศพ
องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร
วัดป่าอุดมสมพร อ.พรรณานิคม
จ.สกลนคร ปี พ.ศ. ๒๕๒๑

เจดีย์องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร
วัดป่าอุดมสมพร
อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร
ปี พ.ศ. ๒๕๒๔

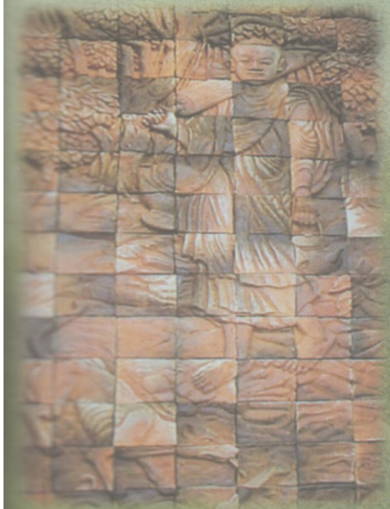

ภาพปั้นดินเผารูปหมาแทะกระดูกที่
แสดงไว้ฐานเจดีย์ องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร
วัดป่าอุดมสมพร
อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
หน้ากุฏิที่จำพรรษาวัดป่าอุดมสมพร
อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร
ปี พ.ศ. ๒๕๑๐

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
ที่วัดป่าอุดมสมพร
อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร
ปี พ.ศ. ๒๕๑๐

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
งานสวดมนต์ที่บ้านโยมกิมก่าย
ปี พ.ศ. ๒๕๑๒

มกราคม ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ กับ
องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร
เป็นครั้งสุดท้าย

งานนิมนต์ที่บ้านโยม รจิต วัฒนสินธุ์
ปี พ.ศ. ๒๕๒๑

ที่ไร่โยมหนวด
ปี พ.ศ. ๒๕๒๒

องค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม
กับ ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
ที่โรงพยาบาลแพทย์ปัญญา
ปี พ.ศ. ๒๕๒๔

งานคล้ายวันเกิด
องค์หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร
กุมภาพันธ์
ปี พ.ศ. ๒๕๒๔

งานคล้ายวันเกิด
องค์หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร
ที่สำนักสงฆ์ กม. ๒๗
กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. ๒๕๒๔

องค์หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร
กับ ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
ที่เจดีย์ชเวดากอง สหภาพพม่า
ปี พ.ศ. ๒๕๒๖

องค์หลวงปู่หลุย จนฺทสาโร
กับ ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ ในงาน
เททองหล่อรูปเหมือนองค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต
ที่โรงหล่อพระแหลมสิงห์ พฤษภาคม
ปี พ.ศ. ๒๕๒๖

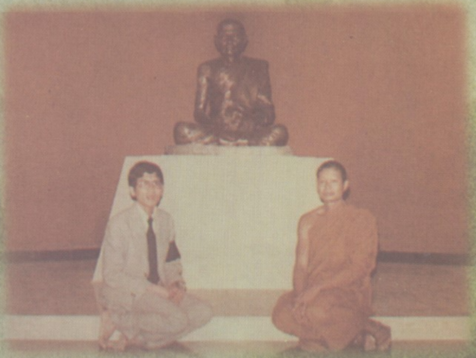

เตรียมงานเปิดพิพิธภัณฑ์
องค์หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต
ณ วัดป่าสุทธาวาส อ.เมือง
จ.สกลนคร
ปี พ.ศ. ๒๕๑๘

งานบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ
พระพุทธรูปที่
มูลนิธิพระอาจารย์มั่น
วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๒

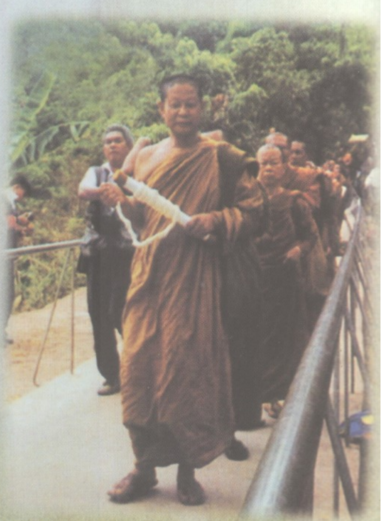

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
อัญเชิญสรีระ
องค์หลวงปู่เทสก์ เทสรํสี
ลงจากถ้ำขาม

องค์หลวงปู่บุญเพ็ง เขมาภิรโต
กับ ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
ท่านพระอาจารย์สุพิศ วิริโย
ณ วัดเวฬุวัน อ.ทองผาภูมิ
จ.กาญจนบุรี
เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

องค์หลวงปู่สุวัจน์ สุวโจ
ท่านพระอาจารย์อุทัย สิริธโร และ
ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
ที่วัดถ้ำพระภูวัว

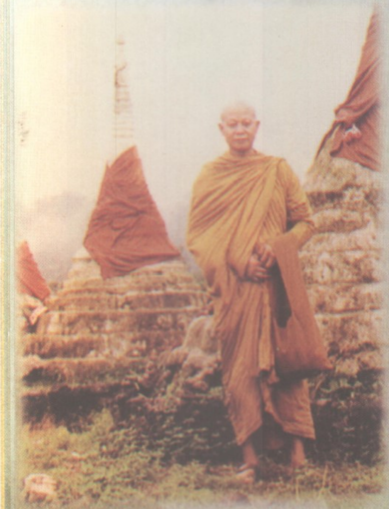

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
ที่ด่านเจดีย์สามองค์ อ.สังขละบุรี
จ.กาญจนบุรี

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
กับ พระ และเณร ที่
ศาลาวัดเวฬุวัน

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
พาญาติโยมไปกราบ
ท่านพระอาจารย์เสถียร สมาจาโร
ที่ทุ่งใหญ่นเรศวร

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
ที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๑

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
รับบิณฑบาตที่ วัดป่าอุดมสมพร

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
กราบนิมนต์
องค์หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ
เป็นประธานสร้างวัดป่ามณีกาญจน์
เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๕๔๖

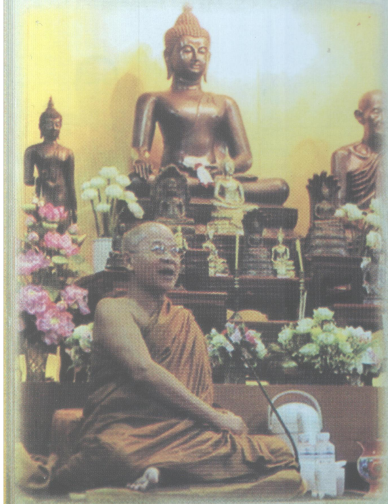

ท่านพระอาจารย์อุทัย สิริธโร
เมตตาแสดงธรรมที่
วัดป่ามณีกาญจน์
เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ท่านพระอาจารย์แปลง สุนฺทโร
ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
และ พลโทไพศาล กตัญญู
แม่ทัพภาค ๑ ในงานพิธีเททอง
หล่อพระ ที่วัดป่ามณีกาญจน์
เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗

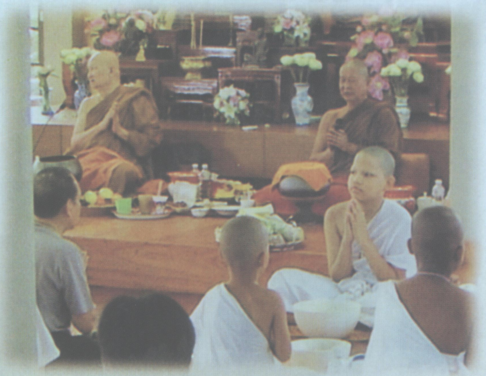

องค์หลวงปู่ท่อน ญาณธโร
เมตตามาแสดงธรรมใน
โครงการปฏิบัติธรรมอบรมเยาวชน
ในช่วงปิดเทอมของ
ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
ที่วัดป่ามณีกาญจน์

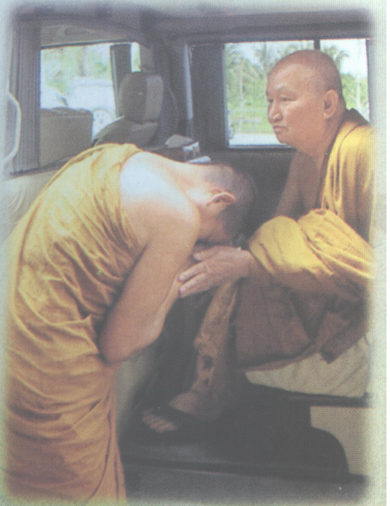

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ กราบ
องค์หลวงปู่ท่อน ญาณธโร
คราวที่เมตตามาเยี่ยม
ที่วัดป่ามณีกาญจน์

เมตตาของ
ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ
กับศิษย์รุ่นจิ๋ว

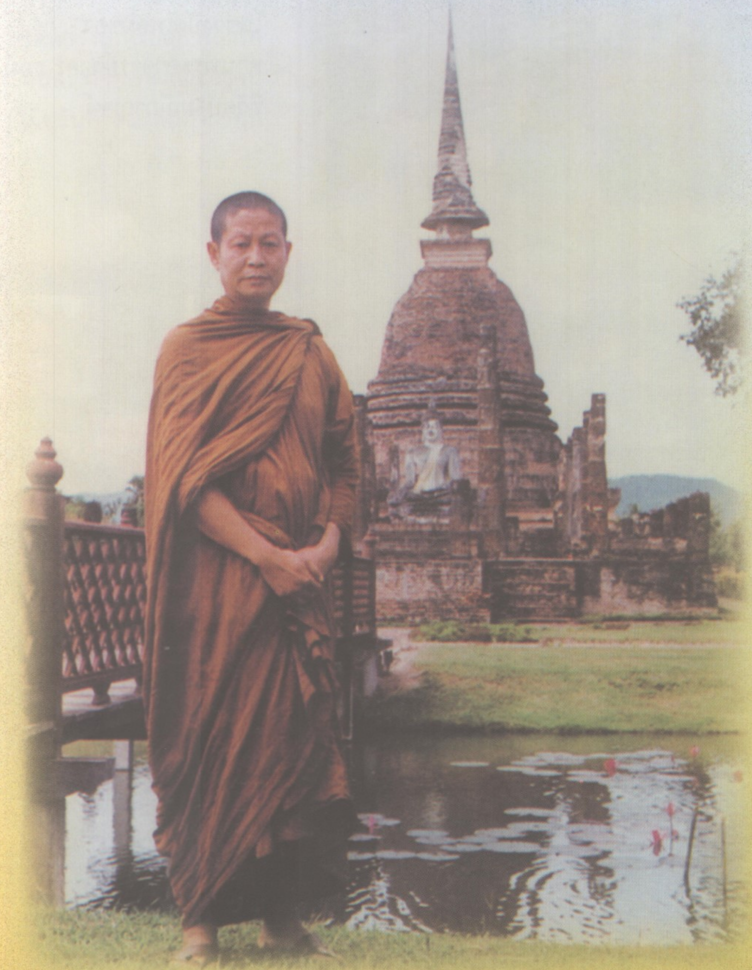

ท่านพระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

ณ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๑

๖๐ ปี

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

๖๐ปี พระอาจารย์สาคร ธัมมาวุโธ

จำนวนหน้า ๑๑๒หน้า
ภาพจากปก น้ำพุ บริเวณสระน้ำ วัดเวฬุวัน ต.ท่าขนุน อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี
ISBN 974-93639-2-2

ขอสงวนสิทธิ์ในการนำข้อความในหนังสือเล่มนี้มาเรียบเรียง ตัดต่อและจัดพิมพ์ใหม่โดยมิได้รับอนุญาติ ผู้ใดประสงค์จะจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่เป็นธรรมทาน กรุณาติดต่อ

วัดป่ามณีกาญจน์ ๖๘/๓ หมู่ ๓ ตำบลศาลากลาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๙-๒๒๓๔

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

คำปรารภ

เนื่องในวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๘ ท่านพระอาจารย์สาคร ธัมมาวุโธ มีอายุครบ ๕ รอบ (๖๐ปี)คณะศิษย์จึงกราบขอโอกาสรวบรวมประวัติบางส่วน แนวปฏิปทา และคำสั่งสอน โดยได้พยายามรวบรวมข้อมูลจากคำบอกเล่าของท่านพระอาจารย์และเหล่าศิษย์ เพื่อจัดทำเป็นหนังสือเผยแพร่แก่สาธุชนผู้สนใจ ที่จะนำไปศึกษาปฏิบัติให้เป็นประโยชน์กับตนเองและสังคมส่วนรวมต่อไป

อนึ่งท่านพระอาจารย์สาคร ธัมมาวุโธ เป็นพระภิกษุที่มีจาริยวัตรงดงามในการอุปัฏฐาก ครูบาอาจารย์องค์สำคัญ คือ องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร และท่านพระอาจารย์สาครยังเป็นพระที่เปี่ยมล้นด้วยเมตตาในการอนุเคราะห์ต่อสังคมอย่างมากสุดที่จะพรรณนา

ดังนั้นในการจัดพิมพ์หนังสือนี้ หากมีส่วนที่บกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ทางคณะศิษย์กราบขอขมา แด่ท่านพระอาจารย์ผู้เป็นดังพ่อ ดั่งแม่ในทางธรรมของศิษย์ทุกๆคนอ และผู้รู้ มา ณ โอกาสนี้

คณะศิษย์
๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

สารบัญ

หน้าที่

คำปรารภ ๓
ประวัติบางส่วนของท่านพระอาจารยสาคร ธัมมาวุโธ ๕
แสวงหาครูบาอาจารย์ ๙
กราบองค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม ๑๐
อุปัฏฐากองค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร ๑๑
กราบองค์หลวงปู่ขาว อนาลโย ๑๗
ถึงวัดป่าอุดมสมพร ๑๘
กำเนิดวัดเวฬุวัน ๒๘
ที่มาของวัดป่ามณีกาญจน์ ๓๖
เทศนาธรรมของท่านพระอาจารย์สาคร ๔๔
ใจไม่เป็นไฟ ๔๕
ศาสนาอยู่ที่ใจ ๔๖
กรวดน้ำเพราะอะไร ๔๗
คุณสมบัติของผู้มั่งคั่ง ๔๙
อานิสงส์ของการทำบุญ ๕๑
การกำจัดไฟ ๕๔
อนุปุพพิกถา ๖๔
บันทึกข้อคิดคติธรรม ๘๑
ภาคผนวก : การช่วยชาติ ๑๐๐

ประวัติบางส่วนของ

ท่านพระอาจารย์สาคร ธัมมาวุโธ

ท่านพระอาจารย์สาคร ธัมมาวุโธ มีนามเดิมว่า สาคร แสงมุกดา เป็นบุตรคนที่ ๕ ในจำนวน ๗ คน ของนายบู่ แสงมุกดา (สกุลเดิมของโยมแม่ ชามนตรี ทายาทอดีตเจ้าเมืองหนองบัวลำภูในยุคนั้น) ท่านเกิดเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๕ ปีระกา ที่บ้านโนนสงเปลือย ต.หนองบัว อ.หนองบัวลำภู จ.อุดรธานี (ปัจจุบันคือ ต.เหล่าโพธิ์ชัย อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู)

การศึกษา

ท่านเข้าเรียนที่โรงเรียนบ้านนาวังเวิน เมื่อจบประถมศึกษาปีที่ ๔ ก็มิได้ศึกษาต่อ ด้วยเหตุที่ทางบ้านไม่สนับสนุน ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่โยมตาของท่านซึ่งเคยรับราชการในตำแหน่งสูง ด้วยความซื่อสัตย์

กลับถูกสอบสวนอย่างไม่เป็นธรรม จนถูกจำคุกอยู่ถึง ๒๐ ปี โยมตาจึงหมดศรัทธาในระบบราชการ จึงไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ อีกทั้งโยมตาท่านก็อยากให้มาช่วยกันดูแลเรือกสวนไร่นาของครอบครัวตนเองจะดีกว่า และโยมพ่อโยมแม่ก็เห็นดีด้วย ท่านพระอาจารย์สาครซึ่งโดยนิสัยเชื่อฟังผู้ใหญ่อยู่เป็นพื้น จึงไม่ได้กลับไปศึกษาต่อ แม้ครูจะมาตามให้กลับไปเรียนก็ตาม

เป็นกำลังสำคัญของครอบครัว

ด้วยทางบ้านถือได้ว่ามีฐานะ เพราะมีเรือกสวนไร่นา ทั้งสัตว์เลี้ยงที่ต้องดูแลมาก เมื่อออกจากโรงเรียนแล้ว ท่านจึงช่วยทางบ้านอย่างแข็งขัน เมื่อถึงฤดูฝนก็ทำไร่ ทำนา และเมื่อหมดหน้านาก็ต้องต้อนฝูงวัวควายไปขายต่างบ้าน และต้องคุม หมู ไก่ กลับมาขาย บางครั้งก็ตามโยมพ่อเข้าป่าไปหาใบยาและของป่า เนื่องจากโยมพ่อเป็นหมอยา ท่านจึงได้ความรู้เรื่องยา และสมุนไพรจากโยมพ่ออีกด้วย

เห็นทุกข์ทางโลก

ด้วยหมู่บ้านสมัยก่อน บ้านเรือนมักอยู่ไม่ห่างกันนัก มีอะไรก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บางครั้งคนในหมู่บ้านจะคลอดลูก ได้ยินเสียงร้องโอดโอยไปหลายหลังคาเรือน ท่านมีโอกาสได้ตามไปดู ได้เห็นความเจ็บปวดทุกขเวทนาของหญิงที่กำลังจะคลอดลูก ทำให้ท่านรู้สึกกลัว อีกทั้งเมื่อท่านคิดถึงเด็กที่อยู่ในท้องว่าต้องไปขดอยู่ในที่แคบๆ เป็นเวลานาน ให้รู้สึกอึดอัดเป็นอย่างยิ่ง แค่คิดก็แย่แล้ว แต่นี่คนที่จะเกิดต้องทนอยู่ถึง ๙ เดือน และในบางครั้งการคลอดลูกแม่ตายบ้าง เด็กไม่รอดบ้าง บางทีก็ต้องมาตายทั้งแม่ทั้งลูก

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

ด้วยการคิดพิจารณาจากประสบการณ์ที่รับรู้มา ทำให้ท่านเห็นว่าการเกิดนั้นเป็นทุกข์อย่างยิ่ง กอปรกับเมื่อท่านต้องช่วยทำงานไร่นาที่บ้าน อย่างเหน็ดเหนื่อย ทำให้ท่านเห็นว่าชีวิตคนทางโลกต้องทำมาหากินไม่หยุดหย่อนเพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว แต่สุดท้ายแล้วก็ไม่มีอะไรเป็นสาระที่แท้จริง

จะบวชเป็นท่านเจ้าคุณ

ในวัยเด็กท่านมีโอกาสติดตามโยมแม่ และญาติผู้ใหญ่ไปวัดโดยสม่ำเสมอ ด้วยมีญาติพี่น้องบวชอยู่ ท่านจึงคุ้นเคยกับชีวิตสมณะ นักบวช และเนื่องจากโยมพี่ชายของท่าน(หลวงตาวา)ได้บวชเป็นเณรอยู่วัดมหาชัยโยม แม่จึงได้อาศัยใช้ท่านนำอาหารไปถวายเสมอ และท่านได้เห็นเณรพี่ชายท่านต้องถูกฝึกหัดให้ทำงาน และรับใช้อุปัฏฐากท่านเจ้าคุณที่วัดอยู่เป็นประจำ ทำให้ท่านเกิดความคิดว่า เมื่อท่านจะบวช ท่านจะไม่บวชเป็นเณร ท่านอยากจะบวชเป็นท่านเจ้าคุณ

วัดมหาชัย บ้านหนองบัวลำภู
จ.อุดรธานี (ปัจจุบันคือ จ.หนองบัวลำภู)

ออกบวช

อำเภอหนองบัวลำภูในยุคนั้น อยู่บนเส้นทางที่พระวิปัสสนา

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

กัมมัฏฐานหลายรูปใช้เป็นเส้นทางเดินธุดงค์เพื่อไปฟังธรรมอบรมจากองค์ **หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต** ที่จังหลดสกลนคร และหลายท่านได้มาพักสร้างวัดในธรรมยุตินิกายที่เน้นการปฏิบัติธรรมขึ้น ณ อำเภอนี้ ซึ่งญาติพี่น้องของท่านพระอาจารย์สาครเองก็ได้บวชเป็นพระเณรกันหลายคน บางท่านบวชเรียนสามารถสอบได้นักธรรม เปรียญธรรมประโยคต่างๆบางท่านได้รับสมณศักดิ์เป็นท่านเจ้าคุณ มีจริยวัตรงดงาม แสดงธรรมเทศนา ได้ลึกซึ้งน่าติดตาม ดังนั้นเมื่ออายุครบบวช ท่านพระอาจารย์สาครจึงตัดสินใจขออนุญาต บิดามารดา ลาบวช เพื่อศึกษาธรรม ณ วัดมหาชัย ต.หนองบัว จ.อุดรธานี เมื่อวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยมี

พระพิศาลคณานุกิจ เป็นพระอุปัชฌาย์

พระสมุห์คำบาล เป็นพระกรรมวาจาจารย์

ได้รับฉายาในทางพุทธศาสนาว่า ***ธมฺมาวุโธ*** อันมีความหมายว่า ***ผู้มีธรรมเป็นอาวุธ*** สังกัตธรรมยุตินิกาย อยู่จำพรรษาแรก ณ วัดมหาชัย ต.หนองบัว อ.หนองบัวลำภู จ.อุดรธานี

จะไม่อยู่ใกลบ้าน

เมื่อท่านบวชจำพรรษาแรกที่ วัดมหาชัย ใกล้บ้าน เพื่อโปรดญาติโยมและเมื่อทางบ้านได้อนุโมทนาการบวชของท่านพอสมควรแล้ว ได้ขอให้ท่าน

ลาสิกขาบทเพื่อมาดูแลไร่นาและบ้านต่อไป หากแต่ด้วยท่านมีจิตใจที่มุ่งมั่นแล้วว่าจะบวช ดังนั้นท่านพระอาจารย์สาครจึงผัดผ่อนเรื่อยมา หากญาติโยมมาตอนเช้า ท่านก็บอกให้รอตอนเย็นเสียก่อน หากญาติโยมมาตอนเย็น ท่านก็บอกให้รอเช้าเสียก่อน จนออกพรรษาท่านจึงกราบลาอุปัชฌาย์เดินทางเพื่อแสวงหาครูบาอาจารย์ต่อไป โดยท่านตั้งใจแน่วแน่ว่า จะไม่อยู่ในจังหลัดเลย อุดรธานี หนองคาย เพราะอยู่ใกล้บ้าน ใกล้ญาติโยมเกินไป

แสวงหาครูบาอาจารย์

ตลอดพรรษา ปีพ.ศ. ๒๕๐๘ ท่านพระอาจารย์สาครได้ศึกษาข้อวัตรปฏิบัติและพระธรรมวินัยต่างๆ จนมีความเข้าใจเป็นอย่างดี อีกทั้งยังช่วยสร้างโบสถ์วัดมหาขัยจนลุล่วงครั้นเมื่อออกพรรษาและได้ทำพิธีฉลองโบสถ์ในวันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๙ แล้วท่านพระอาจารย์สาครจึงกราบลาพระอุปัชฌาย์เพื่อออกเดินทางไปกับ**ท่านพระอาจารย์แถว**โดยออกเดินทางโดยรถไฟจาก จ.อุดรธานี แล้วไปเปลี่ยนรถไฟที่ภาชี เพื่อจะไปยังจ.พิษณุโลกเมื่อถึง จ.พิษณุโลกแล้ว ท่านจึงโดยสารรถยนต์ต่อไปยังบ้านป่าหญ้าคา ซึ่งเป็นบ้านเกิดของท่านพระอาจารย์แถว เพื่อทำกิจธุระ เมื่อทำธุระเสร็จแล้ว ท่านพระอาจารย์แถวจึงพาท่านลงมาที่วัดนิรมลวัฒนา อ.หล่มเก่า จ.เพชรบูรณ์ ซึ่งท่านพระอาจารย์แถวเป็นเจ้าอาวาสอยู่ ต่อมาในวันวิสาขบูชา ท่านพระอาจารย์สาครได้มีโอกาสพบ**ท่านพระอาจารย์ทองดี ชุตินฺธโร**เป็นครั้งแรกซึ่งมาร่วมลงอุโบสถที่วัด และท่านพระอาจารย์สาครมีโอกาสพูดคุยกับท่านพระอาจารย์ทองดี เรื่องครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่สายองค์หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ซึ่งขณะนั้นครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่เริ่มทยอยเดินทางกลับสู่ภาคอีสานแล้ว แต่เนื่องจากขณะนั้นใกล้ฤดูการเข้าพรรษา ท่านพระอาจารย์สาครจึงจำพรรษาที่วัดนิรมลวัฒนา กับท่านพระอาจารย์แถวก่อน

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

กราบองค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

เมื่อออกพรรษา ท่านพระอาจารย์สาครจึงออกเดินทางกลับจากจังหวัดเพชรบูรณ์ สู่ภาคอีสาน การเดินทางของท่านพระอาจารย์สาครคราวนั้น ท่านต้องเดินทางผ่าน จ.เลย ท่านจึงแวะกราบนมัสการ**องค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม** ซึ่งขณะนั้นองค์หลวงปู่ชอบพักอยู่ที่วัดม่วงไข่ อ.วังสะพุง จ.เลย เมื่อท่านพระอาจารย์สาคร เข้าไปกราบนมัสการองค์หลวงปู่ชอบ ซึ่งท่านมีจิตเมตตาให้ท่านพระอาจารย์สาครพักอยู่ด้วย พร้อมทั้งแนะนำอุบายธรรมต่างๆให้ท่านพระอาจารย์สาครนำไปปฏิบัติ ทำให้ผลการปฏิบัติธรรมของท่านพระอาจารย์สาครมีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ ช่วงเวลาที่ท่านพระอาจารย์สาครได้พักอยู่กับองค์หลวงปู่ชอบนั้น ท่านต้องตื่นตั้งแต่ตี ๓ เพื่อมารองน้ำหมอกไว้เป็นน้ำฉัน ท่ามกลางอากาศหนาวจัด ขนาดที่ว่ากำมือแล้ว ต้องเอามืออีกข้างหนึ่งมาแกะออก อีกทั้งเครื่องกันหนาวต่างๆก็มีไม่มากเหมือนยุคปัจจุบัน

องค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

ในช่วงกลางวันที่ต้องทำงานก่อสร้าง ท่านพระอาจารย์สาครต้องหาฟืนและผ่าฟืนด้วย ท่านผ่าฟืนมากจนมือพอง จากมือพองจนมือแตก

ในช่วงกลางคืนองค์หลวงปู่จะพาพระเณรนั่งภาวนาตั้งแต่ช่วงค่ำ จนกระทั่ง ๔ ทุ่ม จึงพาทำวัตรเย็น ในขณะที่พระเณรนั่งภาวนากันเงียบอยู่นั้น

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

องค์หลวงปู่ก็จะสูบบุหรี่ ฉันหมาก และฉันหมาก สูบบุหรี่ สลับกันไป แต่หากใครพลิกขา หรือขยับแม้แต่นิดเดียวท่านก็จะรู้ ท่านจะพูดว่า ***"พระพวกนี้เคารพขามากกว่าเคารพธรรม อุตส่าห์แบกกลดแบกบาตรแสวงหาธรรม แต่เมื่อธรรมเกิดขึ้นกลับไม่ยอมพิจารณา"*** สิ่งเหล่านี้เป็นตัวอย่างอุบายที่องค์หลวงปู่ชอบใช้อบรมสั่งสอนศิษย์

ท่านพระอาจารย์สาครได้อยู่ศึกษาปฏิบัติธรรม จากองค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม อยู่ช่วงระยะหนึ่ง ต่อมา**องค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร** ซึ่งขณะนั้นท่านพักอยู่ที่วัดกกกอก ต.งิ้วตาก อ.วังสะพุง จ.เลย ได้มีจดหมายนิมนต์พระเณรในแถบนั้นไปร่วมงานทำบุญฉลองศาลา วัดกกกอก ท่านพระอาจารย์สาครจึงได้ไปร่วมงานและได้มีโอกาสกราบนมัสการองค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร ในครั้งนั้นด้วย

อุปัฏฐากองค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร

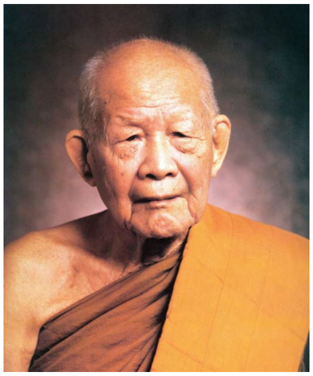

องค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร

ในคราวที่ไปร่วมงานฉลองศาลาวัดกกกอกนั้น ท่านพระอาจารย์สาคร ได้มีโอกาสเข้ากราบนมัสการองค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร ต่อเมื่อเสร็จงานฉลองศาลาแล้ว เณรผู้ดูแลอุปัฏฐากองค์หลวงปู่หลุย ต้องไปคัดเลือกทหาร ท่านพระอาจารย์สาครจึงได้รับเมตตาจากองค์หลวงปู่หลุยให้ทำหน้าที่นี้ พร้อมกับได้มีโอกาสฟังพระธรรมเทศนา อบรมสั่งสอน ฝึกความอดทน และรับการแนะนำธรรมภาคปฏิบัติจากองค์หลวงปู่หลุยอีกด้วย

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

การอยู่ดูแลรับใช้อุปัฏฐากองค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร นั้น ท่านพระอาจารย์สาครได้โอกาสติดตามองค์หลวงปู่ออกธุดงค์ไปยังสถานที่ต่างๆ ทั่วจังหวัดเลย และจังหวัดใกล้เคียง

ธุดงค์กับองค์หลวงปู่หลุย

องค์หลวงปู่ชามา อจุตฺโต

ครั้งหนึ่งท่านพระอาจารย์สาครมีโอกาสได้ธุดงค์ติดตามเพียงลำพังไปกับองค์หลวงปู่หลุย เมื่อองค์หลวงปู่ต้องเดินทางไปงานที่วัดท่าแขก โดยองค์หลววงปู่หลุยพาเดินทางจากบ้านกกกอก ข้ามเขาลงมายังบ้านไร่ม่วง เพื่อกราบ**องค์หลวงปู่ชามา อจุตฺโต** ที่วัดป่าอัมพวัน อ.เมือง จ.เลย ซึ่งระหว่างทางนั้นเอง ท่านพระอาจารย์สาครได้ถูกฝึกความอดทน ความเพียร จากองค์หลวงปู่หลุย อย่างหนัก กล่าวคือครั้งหนึ่งซึ่งตรงกับวันโกนในพระธรรมวินัย ซึ่งองค์หลวงปู่หลุยอนุญาติให้ท่านพระอาจารย์สาครปลงเกศาให้องค์หลวงปู่จนเสร็จสิ้นแล้ว องค์หลวงปู่ก็ไปสรงน้ำชำระร่างกาย ท่านพระอาจารย์สาครจึงเริ่มปลงเกศาของท่านเอง เมื่อท่านปลงเกศาไปได้เพียงครึ่งเดียว องค์หลวงปู่หลุยก็สรงน้ำเสร็จพอดี ท่านได้บอกกับท่านพระอาจารย์สาครว่า **"เราออกเดินทางกันต่อไปเถอะ"**

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

คำว่า **"ไป"** ขององค์หลวงปู่หลุยนี้ท่านมิได้เพียงแต่พูด ท่านได้ออกเดินทางไปจริงๆ ท่านพระอาจารย์สาครจึงต้องหยุดการปลงเกศาตนเองไว้เท่านั้น รีบไปเก็บสัมภาระอัฐบริขารต่างๆ ทั้งของท่านเองกับขององค์หลวงปู่ด้วย ซึ่งมีถุงบาตร และ ย่าม อย่างละ ๒ ใบ แล้วรีบออกเดินทางต่อเพื่อที่จะติดตามองค์หลวงปู่หลุยให้ทัน เมื่อเดินทันองค์หลวงปู่หลุยแล้วท่านจึงเริ่มทำการปลงเกศาต่อโดยใช้วิธีเดินไปปลงเกศาไป เพื่อปลงให้แล้วเสร็จก่อนถึงหมู่บ้าน

ซึ่งครั้งนั้นเป็นการปลงเกศาที่ลำบากมาก เพราะมือข้างหนึ่งก็แบกย่ามกับถุงบาตรอีก ๒ ใบ ซึ่งโดยปกติการเดินปลงเกศาก็เป็นเรื่องลำบากอยู่แล้ว แต่ท่านยังต้องสะพายของบนบ่าอีก จึงเป็นการเพิ่มความลำบากให้กับท่านยิ่งขึ้น ในครั้งนั้นท่านจึงถูกมีดโกนบาดเสียหลายแผล

องค์หลวงปู่คำดี ปภาโส

เมื่อกราบลาองค์หลวงปู่ชามา อจุตฺโต แล้ว องค์หลวงปู่หลุยได้พาเดินต่อไปยังถ้ำผาปู่ เพื่อกราบ***องค์หลวงปู่คำดี ปภาโส*** และที่นี่ท่านได้รับการฝึกอีกครั้งในระหว่างที่พักอยู่ที่นี่ คือ โดยปกติแล้วหลังจากท่านทำอาจริยวัตรถวายองค์หลวงปู่หลุยเสร็จในช่วงเช้า และองค์ หลวงปู่ได้เข้าพักแล้ว โดยปกติองค์หลวงปู่จะออกมาอีกครั้ง ในเวลา ๒-๓ โมง

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

ท่านพระอาจารย์สาครจึงแยกไปภาวนาที่ถ้ำผาปู่เพียงลำพังสักครู่ที่ท่านเดินจงกรมภาวนาอยู่ ปรากฏว่าจิตท่านมีอาการผิดปกติ ข้างในมีอาการเต้นเร็ว ท่านเห็นผิดปกติจึงออกจากการภาวนาเดินออกมา พอพ้นถ้ำเท่านั้นก็ได้ยินเสียงระฆัง อันเป็นสัญญาณเรียกพระเณรที่ถ้ำผาปู่ดังลั่นวัด ท่านจึงรีบมาทันที ปรากฏว่าองค์หลวงปู่หลุยเป็นผู้ตีระฆังเพื่อเรียกหาท่าน พระเณรออกมาดูกันทั้งวัด แต่เพราะท่านอยู่ในถ้ำ จึงไม่ได้ยินเสียงเลยแม้แต่น้อย องค์หลวงปู่จึงถามท่านและบอกว่าจะเดินทางต่อ อันเป็นนิสัยการมาเร็วไปเร็วขององค์หลวงปู่ ท่านพระอาจารย์สาครจึงกราบเรียนถึงที่อยู่ และอาการของจิตท่าน องค์หลวงปู่จึงมิได้ต่อว่าอย่างไร นับเป็นอีกครั้งที่การภาวนาและความจดจ่ออยู่กับครูบาอาจารย์เสมอ ช่วยให้ท่านไม่ถูกตำหนิได้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติอันพึงมีในพระติดตามครูบาอาจารย์ต่อไป

เมื่อออกจากวัดถ้ำผาปู่แล้ว ได้เดินธุดงค์ต่อไปยังวัดท่าแขก อันเป็นเป้าหมาย ท่านพระอาจารย์สาครได้อยู่ช่วยงานศพจนแล้วเสร็จ และเมื่อพระอุปัฏฐากองค์หลวงปู่หลุยได้มาถึงแล้ว ท่านพระอาจารย์สาครจึงกราบลาองค์หลวงปู่หลุยที่วัดท่าแขกนี้เอง องค์หลวงปู่หลุยวางใจในท่านพระอาจารย์สาครแล้วจึงอนุญาตให้ไปได้ ท่านจึงได้เดินทางย้อนกลับมายังถ้ำผาบิ้ง โดยหมายใช้เป็นที่วิเวกภาวนาต่อไป

เวทนาทางกาย

ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๐ ขณะที่ท่านพระอาจารย์สาครธุดงค์มาถึงที่ถ้ำผาบิ้ง ท่านได้พิจารณาพักอยู่เพื่อภาวนาชั่วระยะหนึ่ง (ขณะนั้นองค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร ยังไม่ได้อยู่ที่ถ้ำผาบิ้งนี้) ท่านได้ไปบิณฑบาตรที่หมู่บ้านน้ำทบได้เพียงข้าวเปล่าเท่านั้น และบางวันก็ได้พริกป่น กับ เกลือมาด้วย ท่านก็ได้พิจารณาฉันตามฐานะนักบวช หากด้วยความไม่คุ้นเคย ทำให้ท่านปากพอง

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

1.ทางขึ้นลงถ้ำผาพิ้ง
2.และ3.บริเวณภายในถ้ำ
4.ทางเข้าถ้ำ

แสบร้อนไปหมด จนแม้แต่ฉันน้ำก็ยังทรมาน เกิดเวทนาทางกายยิ่งนัก

เสอืช่วย

ตกคืนนั้นขณะที่ท่านนั่งภาวนาอยู่ภายในถ้ำ ปรากฏมีเสียง สวบ สวบ ดังเสียงเสือเดินอยู่หน้าถ้า ด้วยความกลัวท่านจึงนั่งหลับตานิ่ง เร่งภาวนา พุทโธ พุทโธ อยู่ภายในใจ จนจิตสงบเงียบลงไป เหมือแต่มีความรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา ขณะนั้นท่านพิจารณา สังขาร ข้อธรรมใดก็พิจารณาได้หมด จวบจนกระทั่งเช้าได้เวลาบิณฑบาตรจึงได้ถอนออก จากภาวนา นับเป็นเวลานานที่ผ่านไปอย่างรวดเร็วนับจากที่ท่านได้เข้าภาวนาขณะได้ยินเสียงเสือเมื่อราาว ๑ ทุ่ม เมื่อท่านออกจากภาวนาแล้วก็ได้หวนคิดดื่มตำกับสิ่งที่เกิดขึ้น อัศจรรย์ว่า ***"ตัวเราภาวนาได้ขนาดนี้เชียวหรือ*** และคิดว่า

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

"ถ้าเสือไม่ช่วยเราคงยังติดขัดอยู่ ขณะที่ภาวนานั้นก็ไม่รู้เสือหายไปทางไหน เมื่อท่านมาดูอย่างละเอียดจึงเข้าใจว่าน่าจะเป็นบ่างมากินมะขามจากต้นหน้าถ้ำมากกว่า

เช้านั้นท่านออกไปบิณฑบาตรก็ได้ข้าวกับพริกเหลือเช่นเดิม แต่ครั้งนี้ท่านฉันแล้วไม่รูสึกแสบปาก แสบลิ้นดังที่เคย ท่านจึงได้อยู่ภาวนาต่อในถ้ำนี้ และตลอดเวลา ๒-๓ อาทิตย์ที่อยู่นั้นการภาวนาของท่านได้ผลดีเป็นอย่างยิ่ง แต่เพราะมีนัดหมายกับท่านพระอาจารย์ทองดีไว้ ว่าจะไปพบกันที่วัดถ้ำกลองเพล จ.อุดรธานี ก่อนสิ้นเดือนเมษายน ทำให้ท่านต้องละจากถ้ำผาบิ้งนี้ไป

จากถ้ำผาบิ้ง ไปวัดถ้ำกลองเพล

หลังฉันเช้าเสร็จ ประมาณ ๙ โมงเช้า ท่านพระอาจารย์สาครออกเดินเท้าจากถ้ำผาบิ้ง เพื่อไปยังหมู่บ้านโนนสงเปลือย จ.หนองบัวลำภู โดยมีระยะทางกว่า ๙๕ กิโลเมตร ท่านเดินตามทางผ่านป่า ผ่านดงหนองไผ่ หากช่วงไหนเป็นหมู่บ้าน ท่านจะเดินเลี่ยงอ้อมเอา ท่านพระอาจารย์สาครเดินภาวนาพุทโธไปตลอดระยะทาง ทำให้จิตสงบ กายเบา จิตเบา จนท่านสามารถเดินได้เร็วมาก โดยไม่เหน็ดเหนื่อยเลยแม้แต่น้อย ท่านมาถึงไร่โยมพ่อ บ้านโนนสงเปลือย เวลาบ่าย ๔ โมงเย็น ใช้เวลาเดินเท้าทั้งสิ้นเพียง ๘ ชั่วโมงเท่านั้น นับเป็นเรื่องน่าอัศจรรย์เป็นอย่างยิ่ง

เมื่อมาถึงไร่ ปรากฏว่าโยมพ่อกลับไปบ้านแล้ว ท่านจึงกางกลดพักอยู่ที่กระต๊อบในไร่นั้นเอง เช้าวันรุ่งขึ้นได้บิณฑบาตรโปรดโยมที่บ้านโนนสงเปลือย แล้วไต่ถามได้ความว่าโยมพี่สะใภ้จะเดินทางไปอุดรธานีพอดี จึงนั่งรถโดยสารไปกับโยมพี่สะใภ้ เพื่อเดินทางต่อไปจนถึงวัดถ้ำกลองเพล

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

กราบองค์หลวงปู่ขาว อนาลโย

เมื่อถึงวัดถ้ำกลองเพล (พุทธศักราช ๒๕๑๐) ท่านพระอาจารย์สาครได้เข้ากราบนมัสการ **องค์หลวงปู่ขาว อนาลโย** ซึ่งขณะนั้น กำลังอาพาธและมีครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่สำคัญหลายองค์มาถวายการดูแลองค์หลวงปู่ อันได้แก่ **ท่านพระอาจารย์สุวัจน์ สุวโจ ท่านพระอาจารย์วัน อุตฺตโม ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏฺโฐ ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธัมมวโร ท่านพระอาจารย์บุญเพ็ง เขมาภิรโต** ซึ่งถือว่าเป็นโชคดีของท่านพระอาจารย์สาครที่ได้มีโอกาสรับใช้ครูบาอาจารย์องค์สำคัญในคราวนั้นด้วย

องค์หลวงปู่ขาว อานาลโย

หลังจากที่ได้พบกับท่านพระอาจารย์ทองดี ที่วัดถ้ำวัดกลองเพล ตามที่ได้นัดหมายไว้ จึงได้กราบลาองค์หวงปู่ขาว อนาลโย เพื่อออกเดินทางต่อไป

กราบองค์หลวงปู่ฝั้นครั้งแรก

ท่านพระอาจารย์สาครออกเดินทางจากวัดถ้ำกลองเพลพร้อมท่านพระอาจารย์ทองดี โดยได้พาท่านพระอาจารย์สาครไปงานศพ**ท่านพระอาจารย์สีลา อิสฺสโร** อุปัชฌาย์ของท่านพระอาจารย์ทองดีที่สำนักสงฆ์วัดโพธิ์ชัย ตำบลวาใหญ่ อำเภออากาสอำนวย จังหวัดสกลนคร และที่นี่เองที่

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

ท่านพระอาจารย์สาครได้พบ***องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร*** เป็นครั้งแรก

ท่านพระอาจารย์สาครได้ระลึกถึงคำขององค์หลวงปู่หลุย ที่บอกว่าองค์หลวงปู่ฝั้นเป็นพระที่ได้รับการยกย่องจากองค์หลวงปู่มั่นในด้านความสามารถทางด้านจิตใจ ทั้งองค์หลวงปู่หลุยแม้พรรษาจะมากกว่าองค์หลวงปู่ฝั้น ก็เรียกองค์หลวงปู่ฝั้นด้วยความเคารพว่า ***"อาจารย์ใหญ่"*** ดังนั้นองค์หลวงปู่ฝั้นจึงเป็นพระผู้ที่มีความสำคัญมาก ทั้งท่านพระอาจารย์ทองดีก็สนับสนุนให้ไปอยู่กับองค์หลวงปู่ฝั้น โดยให้เหตุผลว่า ที่นั่นมีตั้ง ๒ วัด หากไม่พอใจในวัดป่าอุดมสมพรก็สามารถขึ้นเขาไปอยู่ที่ถ้ำขามได้

องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร

ดังนั้นเมื่อเสร็จจากงานศพท่านพระอาจารย์สีลาแล้ว ท่านพระอาจารย์สาครได้แยกกับท่านพระอาจารย์ทองดี ที่นี่เอง โดยท่านตั้งจุดหมายการเดินทางต่อไปยังวัดป่าอุดมสมพร อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เพื่อกราบถวายตัวเป็นลูกศิษย์ขององค์หลวงปู่ฝั้นต่อไป

ถงึวัดป่าอุดมสมพร

ลุถึงวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๖ พุทธศักราช ๒๕๑๐ อันเป็นวันลงอุโบสถ ท่านก็ถึงวัดป่าอุดมสมพร ได้กราบ***องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร*** และนับจากวันนั้นท่านได้อยู่ถวายตัวเป็นศิษย์องค์หลวงปู่ฝั้นมาตลอด ขณะนั้นที่วัดป่า

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

อุดมสมพรมีพระอยู่เพียง ๕ รูปและเณรอีก ๑ รูป คือ ๑.องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร ๒.ท่านพระอาจารย์แปลง สุนฺทโร ๓.หลวงตาพรหม ๔.หลวงตาไข ๕.หลวงตาอ่อน และเณร ด้วยขณะนั้นท่านพระอาจารย์ปิ่น ปิยธัมโม ไม่อยู่และท่านพระอาจารย์อุทัย สิริธโร ยังไม่ลงมาจากถ้ำขาม ทั้งท่านพระอาจารย์แปลงก็มีภาระดูแลงานอื่นเป็นจำนวนมาก คงมีหลวงตาอ่อนดูแลอุปัฏฐากองค์หลวงปู่ฝั้นอยู่ผู้เดียว ท่านพระอาจารย์สาครจึงได้เข้าช่วยงานหลวงตาอ่อนอีกแรงหนึ่ง นับจากนั้นท่านก็ได้รับหน้าที่ดูแลอุปัฏฐากองค์หลวงปู่ฝั้นมาโดยตลอด

ซ้าย กุฏิองค์หลวงปู่ฝั้นเมื่อคราวอาพาธ
ขวา โบสถ์กลางน้ำวัดป่าอุดมสมพร

จากการที่มีโอกาสรับใช้ใกล้ชิดองค์หลวงปู่ฝั้น และได้รับฟังโอวาท ได้เห็นจริยาวัตรอันงดงาม ทั้งข้อปฏิบัติที่เพียบพร้อม ทำให้ท่านพระอาจารย์สาครเกิดความศรัทธาและลงใจในองค์หลววปู่ฝั้นเป็นอย่างยิ่ง แม้เพิ่งจะมาถวายตัวรับใช้กับองค์หลวงปู่เพียงไม่นาน

เพชรบนยอดมงกุฎแห่งเมอืงเลยมาวัดป่าอุดมสมพร

ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๖ พุทธศักราช ๒๕๑๐ หลังจากพำนักอยู่กับองค์หลวงปู่ฝั้นเพียง ๗ วัน องค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม และองค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร ได้เดินทางมาเยี่ยมองค์หลวงปู่ฝั้น และรอลงอุโบสถร่วมกันในวัน

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

วิสาขบูชา ที่วัดป่าอุดมสมพร เมื่อองค์หลวงปู่ท่าน ได้กราบคารวะกันแล้ว องค์หลวงปู่หลุยเห็นท่านพระอาจารย์สาคร กำลังจัดอาสนะอยู่นั้น ท่านจึงกล่าวขึ้นกับองค์หลวงปู่ฝั้นว่า ***"พระองค์นี้เคยอยู่กับผมมาก่อน"*** องค์หลวงปู่ชอบก็ได้กล่าวขึ้นด้วยว่า ***"เคยอยู่กับผมเหมือนกันพระองค์นี้"*** ท่านพระอาจารย์สาครจึง กราบเรียน องค์หลวงปู่ฝั้นว่า ท่านเคยอยู่กับองค์หลวงปู่ชอบมาก่อนที่วัดป่าม่วงไข่ แล้วจึงมาอยู่กับองค์หลวงปู่หลุยที่บ้านกกกอก

(จากซ้าย) องค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม องค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร องค์หลวงปู่หลุย จันทสาโร

หลังจากลงอุโบสถในวันวิสาขบูชาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อองค์หลวงปู่ชอบ และองค์หลวงปู่หลุย ได้กลับไปแล้ว นับจากวันนั้นมาท่านพระอาจารย์สาครเปรียบว่า ***เหมือนผ้าเช็ดหน้าจะบิดให้ขาดเสียให้ได้*** องค์หลวงปู่ฝั้นเปลี่ยนจากองค์หลวงปู่องค์เดิม อย่างสิ้นเชิง หันมาเข้มงวดกับพระอาจารย์สาครมากขึ้น หากมีอะไรผิดพลาดเล็กๆ น้อยๆ ก็จะคอยดุว่า ไม่ปล่อยให้ ความผิดพลาดนั้นผ่านไปเฉยๆ บางครั้งความผิดพลาดของท่านก็นำมาเทศน์บนศาลา

เทศน์กันเป็นอาทิตย์ๆ เป็นเดือนๆในความผิดนั้นๆ ทั้งนี้คงเป็นเจตนาขององค์หลวงปู่ฝั้นที่ต้องการทดสอบความแข้มแข็งทางจิตใจของลูกศิษย์ และต้องการให้ศิษย์ได้ดีในทางธรรม

อยากหนี

จากการที่องค์หลวงปู่ฝั้นเข้มงวดกวดขันท่านพระอาจารย์สาคร ไม่ว่าท่านพระอาจารย์สาครจะทำอะไร ดูเหมือนจะผิดไปหมด กลับถูกเข่น ถูกว่าสารพัด เผลอสติเป็นไม่ได้ ไม่เพียงท่านที่ถูกเข่นเท่านั้น เณรที่รับใช้องค์หลวงปู่ก็ได้รับความเข้มงวด จนเณรน้อยร้องไห้อยู่แทบทุกวัน กระนั้น วันหนึ่งท่านติดขัดเรื่องการจัดยาให้องค์หลวงปู่จึงถามเณร เณรก็ยังตอบว่า ***ครูบาเอาตามาด้วยหรือเปล่า ครูบาเอาหูมาด้วยหรือเปล่า*** ทำให้ท่านอึดอัดขัดข้องยิ่งขึ้นไปอีก ขณะนั้นท่านคิดว่า ***ต่อไปไม่ว่างานเรื่องอะไรในวัดนี้เราจะต้องเรียนรู้ให้หมดให้ได้***

ในแต่ละวันไม่ว่าใครจะทำอะไร ผิดมาในวันนั้นก็ดี หรือเหตุเก่าก็ดีพอขึ้นศาลาองค์หลวงปู่ต้องดุว่าแต่ท่านพระอาจารย์สาครองค์เดียว ทำให้คิดเบื่อหน่ายอยากหนีเป็นที่สุด

กำหราบความคิด

เมื่อท่านมีความคิดอยากหนีวันไหน พอขึ้นไปบนกุฏิองค์หลวงปู่ฝั้นเพื่อทำอาจริยาวัตรปกติ บางครั้งยังไม่ทันจะนั่งกราบเลย องค์หลวงปู่ก็พูดขึ้นว่า ***จะไปไหนก็ผีตัวเก่า ถ้าไม่ตั้งใจภาวนา จะอยู่ที่ไหนก็ผีตัวเก่า*** พออีก ๒-๓ วันคิดจะไปอีก องค์หลวงปู่ก็พูดขึ้นอีก ทำให้ใจท่านไม่คิดฟุ้งไปกว่านี้ บางครั้งใจก็คิดอยากจะไปดูถ้ำขามบ้างว่าเป็นอย่างไร อยากไปดูวัด

ดอยธรรมเจดีย์บ้างว่า เป็นอย่างไร พอขึ้นกุฏิ องค์หลวงปู่ก็จะเล่าเรื่อวัดนั้นๆให้ฟังทันที ทำให้ท่านต้องคอยสำรวมระมัดระวังความคิดอยู่ตลอดเวลา

หมาแทะกระดูก

บ่อยครั้งเมื่อลูกศิษย์คิดถึงบ้าน องค์หลวงปู่ฝั้นจะเมตตายกเรื่อง ของท่านขึ้นเทศน์ให้ฟัง ถึงเมื่อครั้งองค์ท่านเองก็เคยเบื่อหน่ายท้อแท้ จนคิดจะกลับบ้านเช่นกัน วันหนึ่งขณะที่องค์หลวงปู่เดินบิณฑบาตรอยู่นั้นเห็นหมาตัวหนึ่งเดินตามเจ้าของอยู่ สักพักมันเจอกระดูกเก่า ท่อนหนึ่งมันก็หยุดแทะตามประสาหมด แต่เจ้าของก็เดินต่อไป มันแทะอยู่สักพักก็วิ่งตามเจ้าของไป แต่แล้วก็หันวิ่งกลับมาแทะต่ออีก แล้วก็วิ่งกลับไปหาเจ้าของอีก กลับไปกลับมาอยู่หลายครั้ง จนเจ้าของเดินออกไปไกลมากแล้ว มันจึงได้วิ่งตามเจ้าของไปอย่างอาลัย องค์หลวงปู่เห็นอาการของมันแล้ว ก็กลับมานึกเป็นธรรมอบรมตัวองค์ท่านได้ว่า

"การอาลัยในบ้านขององค์ท่านก็เหมือนหมาตัวนั้นที่อาลัยในกระดูกเก่าอันจืดชืด แต่มันไม่รู้ว่ากระดูกนั้นไม่มีรสอะไรแล้ว ที่หลงอยู่ก็หลงในน้ำลายตัวเองเท่านั้น ชีวิตทางโลกก็เหมือนกระดูกเก่าที่หาค่า อันใดมิได้ ความหลงในสิ่งที่ฉาบทาไว้ก็เหมือนหมาที่หลงอร่อยน้ำลายตัวเอง"

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

เมื่อองค์หลวงปู่ท่านพิจารณาได้เช่นนั้นก็วางความคิดถึงบ้านได้ ท่านพระอาจารย์สาครก็ได้ธรรมข้อนี้ช่วยให้ท่านผ่านพ้นมาได้ ท่านจึงซาบซึ่งถึงพระคุณขององค์หลวงปู่ฝั้นอย่างถึงที่สุด ว่าทางหนึ่งท่านก็เข่นเอาเต็มที่แต่อีกทางหนึ่งก็เมตตาคอยประคับประคองหาอุบายธรรมช่วยเหลือเต็มที่เช่นกัน

ปัจจุบันหากท่านพระอาจารย์สาครเดินทางไปกราบนมัสการเจดีย์องค์หลวงปู่ฝั้น ที่วัดป่าอุดมสมพร ท่านจะต้องไปดูภาพแกะสลักเรื่อง ***หมาแทะกระดูก*** ที่ฐานองค์เจดีย์ด้วยความระลึกซาบซึ้งในพระคุณ อยู่ทุกครั้งไป

ศึกษาปฏิบัติธรรม และอุปฐากองค์หลวงปู่ฝั้น

เมื่อท่านพิจารณาเข้าใจถึงความเมตตาขององค์หวงปู่ฝั้นแล้ว ท่านพระอาจารย์สาครก็ตั้งใจอยู่รับการอบรมอย่างถึงที่สุด คราวนี้ท่าน กลับกลัวองค์หลวงปู่ฝั้นไล่หนีเอา ทั้งนี้ดวยเห็นพระบางองค์ที่องค์หลวงปู่ไล่หนี ท่านจึงอยูด้วยความระมัดระวังในเรื่องข้อวัตรปฏิบัติให้ดีที่สุด

ท่านพระอาจารย์สาครคอยปฏิบัติองค์หลวงปู่ฝั้นอย่างใกล้ชิดดุจเป็นเงาขององค์หลวงปู่ ท่านจะดูแลองค์หลวงปู่ฝั้นตั้นแต่ตอนที่ องค์หลวงปู่ตื่นขึ้นมาโดยจะเข้าไปถวายน้ำล้างหน้า ไม้สีฟัน เปลี่ยนกระโถน รับผ้าจีวรมาที่ศาลาตอนบิณฑบาตรจะช่วยองค์หลวงปู่ ครองผ้ากลัดรังดุม และคอยส่งบาตร รับบาตรองค์หลวงปู่ แล้วรีบกลับ มาเตรียมน้ำอุ่นล้างเท้าให้เองค์หลวงปู่แล้วจึงคอยเช็ดเท้าให้แห้ง เวลาฉันอาหาร ท่านพระอาจารย์สาครจะเป็นผู้จัดอาหารถวาย ทั้งนี้เพราะ องค์หลวงปู่ฝั้นท่านไม่จัดอาหารเอง แม่ในคราวที่มี

นิมนต์ไปฉันข้างนอกก็ตาม ท่านพระอาจารย์สาครจะขอโอกาสพระเถระองค์อื่น เพื่อจะได้นั่งใกล้องค์หลวงปู่ฝั้น เพื่อคอยจัดอาหารถวาย

ท่านพระอาจารย์สาครต้องฉันให้เสร็จก่อนองค์หลวงปู่ เพื่อจะได้นำบาตรของตนไปล้างก่อน แล้วจึงนำบาตรขององค์หลวงปู่ไปล้าง แล้วนำมาเช็ดให้แห้งก่อนนำไปผึ่งไว้ แล้วรีบกลับมาถวายไม้สีฟัน ถวายยา เก็บของ เก็บกระโถน รับผ้าจีวร แล้วรีบนำบริขารขององค์หลวงปู่ ไปเก็บไว้ที่กุฏิ แล้วมาคอยเป็นปัจฉาสมณะ ดูแลองค์หลวงปู่

ถ้ามีงานภายในวัด ท่านจะกราบเรียนขอโอกาสไว้ แล้วไปทำงานนั้นๆจนเสร็จ ซึ่งงานส่วนมากเป็นงานที่คนอื่นไม่กล้าทำ แต่ด้วยใจที่เด็ดเดี่ยวท่านจะรับอาสาทำเสมอ อาทิ ตอนที่แบกเสากุฏิ ท่านบอกว่า ถ้าแบกเสา ๑ ต้น ทีละ ๒ คน แต่ถ้าแบก ๓ คน ๒ ต้นน่าจะดีกว่า โดยท่านพระอาจารย์สาครท่านรับเป็นคนที่อยู่ตรงกลาง ยอมแบกคนเดียว ๒ ต้น เป็นต้น

นอกจากนี้ท่านยังดูแลเสนาสนะ ร่วมทำงานก่อสร้าง ภายในวัดและภานนอกวัด เช่นงานสร้างเจดีย์ที่หลังกุฏิองค์หลวงปู่ฝั้น งานสร้างถนนวัดถ้ำขาม งานสร้างศาลาวัดถ้ำขาม การสร้างเขื่อนกั้นน้ำอูน และสะพานบ้านบะทอง งานสร้างโรงพยาบาลหลวงปู่ฝั้น อาจาโรเป็นต้น

เมื่อถึงตอนเย็นท่านพระอาจารย์สาครจะคอยดูแลสรงน้ำองค์หลวงปู่ เมื่อองค์หลวงปู่สรงน้ำเสร็จต้องรีบเช็ดพื้นห้องน้ำให้แห้ง เพราะเป็นพื้นไม้ ตอนกลางคืนต้องทำวัตรสวดมนต์และรับฟังโอวาทที่ศาลา เมื่อเลิกท่านก็ไปที่กุฏิองค์หลวงปู่เพื่อไปส่งย่าม และคอยจับเส้น ถวายองค์หลวงปู่ กว่าจะเลิกบางคืนก็เที่ยงคืน บางคืนล่วงไปจนถึงตีหนึ่ง เมื่อลงจากกุฏิ ท่านจะลงไปเดินจงกรมต่อแล้วจึงเข้าพัก บางคืนท่านจะเดินจนถึงเวลาที่องค์หลวงปู่ตื่น โดยปกติแล้วองค์หลวงปู่ฝั้นจะเข้าพักไม่นาน เมื่อองค์หลวงปู่ฝั้นท่านตื่น

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

ท่านพระอาจารย์สาครก็จะรีบเข้าไปถวายน้ำล้างหน้าอีก ในข้อวัตรต่างๆ เหล่านี้ท่านถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดอยู่ตลอดเวลา ซึ่งท่านพระอาจารย์สาครจะมีคติสั้นๆ ที่ยึดปฏิบติว่า ***นอนทีหลัง ตื่นก่อน ฉันที่หลัง อิ่มก่อน***

นอกเหนือจากการมีข้อวัตรปฏิบัติที่เคร่งครัดแล้ว ในการเดินทาง แม้จะมีเป้าหมายที่แน่นอน หากด้วยบนหนทางย่อมต้องพบเครื่องกีดขวางอยู่บ้าง การจะฝ่าฟันไปได้นั้น นอกจากจะต้องมีจิตใจที่เข้มแข็งแล้ว ท่านพระอาจารย์สาครยังมีองค์พระพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือ ยามที่ท่านพบกับปัญหาไม่ว่าทางด้านใดๆก็ดี ท่านได้มี ***องค์หลวงปู่สุวัตน์ สุวโจ ท่านพระอาจารย์แปลง สุนฺทโร ท่านพระอาจารย์เขี่ยม โสรโย ท่านพระอาจารย์อุทัน สิริธโร และ ท่านพระอาจารย์คำดี ปัญโญภาโส*** คอยเมตตาช่วยเหลือ ทำให้การปฏิบัติธรรมของท่านพระอาจารย์สาครดำเนินไปอย่างราบรื่น ซึ่งท่านพระอาจารย์สาครก็ได้ซาบซึ่งในพระคุณของท่านพระเถระทุกองค์นี้เสมอ ดังนั้นนอกจากท่านจะไปกราบเยี่ยมแล้ว หากท่านสามารถจัดทำธุระสิ่งใดเพื่อตอบแทนได้ท่านก็จะทำทันที

ท่านพระอาจารย์แปลง สุนฺทโร ท่านพระอาจารย์เขี่ยม โสรโย ท่านพระอาจารย์อุทัย สิริธโร

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

มั่นใจว่าจะไม่ถูกไล่หนี

ถึงแม้ท่านจะตั้งใจปฏิบัติข้อวัตร และทำงานทุกอย่างเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ หากแต่ก็ยังหวั่นกลัวองค์หลวงปู่ฝั้นจะไล่หนีเอา จนวันหนึ่งมีสิ่งที่ทำให้ท่านรับรู้และมั่นใจว่าจะไม่ถูกไล่หนี กล่าวคือ ในปีพ.ศ.๒๕๑๕ ท่านเจ้าคุณซึ่งเคารพองค์หลวงปู่ฝั้นได้มากราบเยี่ยมองค์หลวงปู่และปรารภขึ้นว่า ทางภาคตะวันตกของประเทศนั้นยังมีพระกัมมัฏฐานน้อยทั้งที่ดินแดนแถบนั้นยังมีป่าอันสัปปายะอุดมสมบูรณ์อยู่ แม้ขณะนั้นจะมีท่านพระอาจารย์มหาปิ่นอยู่ แต่ท่านก็อาพาธ จึงอยากจะขอพระจากองค์หลวงปู่ไปอยู่เป็นหลักให้แก่พระและญาติโยมทางด้านนั้นบ้าง องค์หลวงปู่ฝั้นจึงถามว่าคิดจะเอาใครไป ท่านเจ้าคุณซึ่งได้เคยเห็นอาจริยวัตร และฝีมือการทำงานในตัวท่านพระอาจารย์เป็นประจักษ์แล้ว จึงกล่าวขอตัวท่านพระอาจารย์ กับองค์หลวงปู่ฝั้น ซึ่งองค์หลวงปู่ฝั้นก็ไม่อนุญาตให้ไป

การที่องค์หลวงปู่ฝั้นกล่าวไม่อนุญาตินั้น ก็มีความหมายเป็นนัยให้ท่านพระอาจารย์สาครรับรู้ได้ว่า แม้องค์หลวงปู่ฝั้นจะดุ จะว่าเอา แต่องค์หลวงปู่ท่านก็ได้รับรู้ถึงความเอาใจใส่ ไม่ละวางการงานในตัวลูกศิษย์ผู้นี้อยู่เสมอ ซึ่งก็เพียงพอให้ท่านพระอาจารย์สาครซาบซึ่ง และเป็นกำลังใจให้ท่านยิ่งทุ่มเทแรงกายแรงใจถวายองค์หลวงปู่ฝั้นยิ่งขึ้นไป

เมื่อองค์หลวงปู่ฝั้นอาพาธ ในปีพ.ศ. ๒๖๑๙ ท่านพระอาจารย์สาครเป็นพระรูปหนึ่งในแปดรูปที่ได้รับคัดเลือกให้ดูแลองค์หลวงปู่ จากพระจำนวนร้อยซึ่งท่านทำหน้าที่คอยดูแลออกซิเจนให้องค์หลวงปู่ และถวายอาหารให้องค์หลวงปู่ในตอนเข้าด้วย จวบจนกระทั่งองค์หลวงปู่ฝั้นท่านมรณภาพในวันอังคารที่ ๔ เดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๕๒๐ ณ กุฏิวัดป่าอุดมสมพร จ.สกลนคร

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

หลังจากเสร็จพิธีพระราชทานเพลิงศพองค์หลวงปู่ฝั้น อาจาโร ท่านพระอาจารย์สาครได้เดินทางธุดงค์แสวงหาที่ปฏิบัติธรรมเพื่อที่จะได้ เร่งบำเพ็ญภาวนา ตามแนวทางคำสั่งสอนจากครูบาอาจารย์ที่ท่านได้เมตตาอบรมแนะนำธรรม

ท่านพระอาจารย์สาครที่กุฏิองค์หลวงปู่ฝั้น

ท่านพระอาจารย์สาครกับองค์หลวงปู่ฝั้นที่ท่านเทิดทูน

ละจากแดนดินอีสานสู่ภาคตะวันตก

เมื่อสิ้นองค์หลวงปู่ฝั้นและเสร็จงานพระราชทานเพลิงศพแล้ว ในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ ท่านก็ละจากวัดป่าอุดมสมพร เพื่อเดินทางไปอุปัฏฐากองค์หลวงปู่หลุย เพื่อเป็นอาจริยบูชาที่องค์หลวงปู่หลุยเคยเมตตาฝึกหัดอบรมแก่ท่าน ในโอกาสนี้ท่านจึงมีโอกาสติดตามธุดงค์อีกครั้งไปกับองค์หลวงปู่หลุยทั่วทุกจังหวัดทางภาคเหนือ และองค์หลวงปู่หลุยได้พากราบเยี่ยมยังสถานที่และวัดสำคัญอันองค์หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ได้เคยมาเผยแพร่หลักธรรมคำสอนอยู่ เมื่อใกล้เข้าพรรษา องค์หลวงปู่หลุยซึ่งได้พิจารณารับนิมนต์ไปจำพรรษาที่หนองแซง จ.อุดรธานีก็เดินทางกลับลงมาและแวะโปรดญาติโยมที่สำนักสงฆ์ กม. ๒๗ กรุงเทพมหานคร ส่วนท่านพระอาจารย์สาครก็มีนายอำเภอมานิมนต์ให้ท่านไปเป็นเจ้าอาวาสที่วัดภูซางใหญ่ จ.อุดรธานีแต่ท่านมิได้รับนิมนต์ไป ด้วยเมื่อหวนคิดถึงเมื่อครั้งท่านถูกขอตัวจากองค์

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

หลวงปู่ฝั้นเพื่อไปอยู่ทางภาคตะวันตก ***"ด้วยแดนดินถิ่นนั้นขาดพระเณะที่จะเป็นหลัก"*** ทำให้ท่านติดอยู่ในใจที่อยากจะไปช่วยเหลือ ทั้งในทางภาคอีสานนี่ก็มีครูบาอาจารย์พระเณรซึ่งเป็นหลักแก่พระพุทธศาสนาให้พึ่งพิงมากมายอยู่แล้ว ท่านจึงคิดไปทางนั้นดู จึงได้กราบเรียนองค์หลวงปู่หลุย ซึ่งองค์หลวงปู่ก็อนุญาต ดังนั้นในคืนวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ อันวันรุ่งขึ้นองค์หลวงปู่จะเดินทางกลับไป จ.อุดรธานี ท่านพระอาจารย์สาคร จึงของทำวัตรกับองค์หลวงปู่ โดยบอกแก่ญาติโยมที่นั่นว่า ***เผื่อมันตายไป พรุ่งนี้ไม่ได้ไปกับหลวงปู่*** นั่นก็เป็นที่แจ้งแก่ใจญาติโยมที่เคารพนับถือในตัวท่านพระอาจารย์สาครว่าท่านจะไม่กลับไปด้วยแล้ว ก่อให้เกิดความอาลัย ร่ำไห้ออกมาหลายคน

วันรุ่งขึ้น ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ท่านพระอาจารย์สาครได้ส่งองค์หลวงปู่หลุยขึ้นรถไฟที่ดอนเมือง ครั้งถึงเวลารถออก ท่านก็กราบลาลงมา นับเป็นเวลา ๕ เดือนเต็มที่ท่านได้ทำอาจริยบูชาปรนิบัติดูแลองค์หลวงงปู่หลุยโดยใกล้ชิด

กำเนิดวัดเวฬุวัน

เมื่อท่านพระอาจารย์สาครขอโอกาสกราบลาจากองค์หลวงปู่หลุยแล้ว ท่านพระอาจารย์สาครได้พิจารณาแสวงหาที่ปฏิบัติธรรม โดยท่านได้เลือกไปวิเวกทางจังหวัดกาญจนบุรี เพราะเห็นว่าสถานที่นั้น ยังไม่ค่อยมีพระปฏิบัติมาพักอยู่ ท่านจึงบอกกับลูกศิษย์ให้ขับรถมารับที่วัดพระศรีมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร เพื่อเดินทางไปทางจังหวัดกาญจนบุรี และได้มาส่งท่านถึงเพียงแค่วัดพุทธวิมุตินาราม อ.ไทรโยค ด้วยถนนเพิ่งสร้างมาสิ้นสุด ณ ตรง

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

นั้น การเดินทางจึงต้องเดินทางต่อโดยทางเรือจนถึงทองผาภูมิ ท่านจึงได้ให้คณะที่มาส่งกลับไป เหลือแต่ท่านพระอาจารย์สาครเดินทางต่อไปเพียงลำพัง เมื่อถึงทองผาภูมิ เนื่องจากท่านไม่รู้จักใคร ท่านจึงได้สอบถามหาโยมผู้อุปถัมภ์วัดในละแวกนั้น ให้พาท่านไปดูถ้ำต่างๆ เพื่อเป็นที่พำนักปฏิบัติในพรรษาที่ใกล้จะมาถึง พวกโยมได้พาไปดูถ้ำหลายแห่งจนในที่สุดท่านมาพบถ้ำแก่งกระโต่ง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี เป็นที่จำพรรษาในคราวนั้นเอง

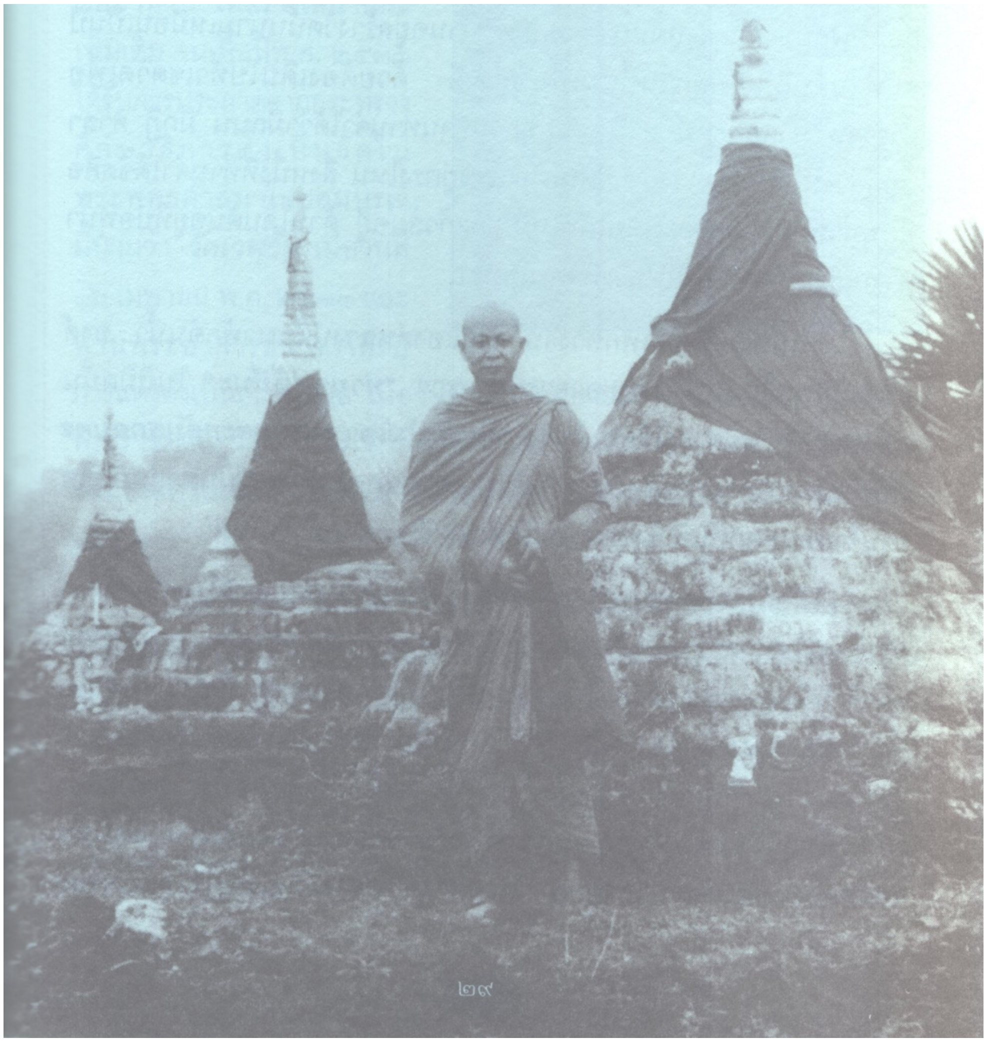

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

องค์หลวงปู่ฝั้นพาสร้างวัดใหม่

คืนหนึ่งที่ถ้ำแก่งกระโต่ง ท่านพระอาจารย์สาครเข้าภาวนาตอนหัวค่ำอันเป็นปกติ ปรากฏว่าเมื่อจิตสงบแล้วในค่ำนั้น ท่านได้นิมิตเห็นองค์หลวงปู่ฝั้นพาท่านและพระเณรสร้าง กุฏิพระ ศาลา ถนนหนทางในวัดแห่งหนึ่ง ท่านและพระเณรอื่นๆ ก็ช่วยกันสร้างอย่างแข็งขัน เฉกเช่นที่ท่านเคยช่วยงานก่อสร้างกับองค์หลวงปู่ฝั้นมาตามปกติ ท่านอยู่สร้างวัดนั้นนานเหมือนเป็นปีจนท่านคุ้นเคยกับสถานที่นั้นเป็นอย่างดี ด้วยต้องเดินไปทั่วเขตวัดเพื่อสำรวจทาง และหาไม้ หาฟืน อยู่ทุกวัน จนท่านจำได้ว่ามีถนน มีกุฏิ ศาลาอยู่อย่างไร มีคลองทางน้ำ มีต้นไม้อะไรอยู่ตรงไหน สิ่งหนึ่งที่ท่านจำได้ชัดคือ บ่อพุน้ำที่มีปลาอาศัย มีต้นไม้ที่ไม่มีรากแก้วล้มอยู่ ด้านโคนต้นอยู่ที่บ่อพุน้ำทางปลายพาดคลองชี้ไปทางทิศตะวันออก

วันหนึ่งหลังจากพักทำงาน ขณะองค์หลวงปู่ฝั้นมาพักฉันน้ำ องค์หลวงปู่ก็พูดขึ้นกับท่านพระอาจารย์สาครว่า ***"ท่านอยู่นี่นะ"*** ในนิมิตนั้นท่านพระอาจารย์สาครได้ตอบไปว่า ***"กระผมไม่เอา กระผมจะกลับสกลนครที่นี่ลำบาก"*** ด้วยการตอบสวนคำที่ไม่เคยทำต่อองค์หลวงปู่ฝั้นมาก่อน จิตท่านจึงถอนออกทันที ซึ่งขณะนั้นเป็นเวลา ตี ๒ ล่วงเข้าวันใหม่

เมื่อมีโอกาสท่านพระอาจารย์สาครจึงสอบถามกับญาติโยมที่มีศรัทธามาทำบุญใส่บาตรว่าเคยเห็นสถานที่ที่มีลักษณะดังกล่าวหรือไม่ จนได้ความแล้วจึงได้ไปดู พบว่าสถานที่นั้นตรงกับในนิมิตทุกประการ ซึ่งขณะที่เดินไปนั้นท่านสามารถบอกล่วงหน้าได้ว่า ประเดี๋ยวตรงทางขึ้นวัดจะมีจอมปลวกและไม้แดงอยู่ ก็พบดังที่ท่านบอก และถัดไปจะมีต้นมะขามป้อม และมีคลองทางน้ำไหลมาจากบ่อพุน้ำด้านบน เดินไปตามคลองจะมีต้นฉะค่าง และเมื่อข้ามคลองไปจะเจอต้นแดงคู่อยู่ ก็เจอตามที่ท่านพูดเหมือนคุ้นเคยมาก่อน

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

และเมื่อสุดคลองก็พลบ่อพุน้ำมีต้นไม้ล้มอยู่ในลัษณะที่ท่านเห็นในนิมิตทุกประการ

ดังนั้นท่านจึงตัดสินใจพาญาติโยมผู้มีศรัทธา เริ่มสร้างเสนาสนะตามที่องค์หลวงปู่ฝั้นบอกกับท่านในนิมิต และท่านได้อยู่จำพรรษา ณ สถานที่นี้ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อยมาต่อมาท่าน ได้สร้างเสนาสนะเพิ่มเติม จนเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับการประกาศจากกระทรวงศึกษาธิการตั้งเป็นวัดในพระพุทธศาสนาโดยสมบูรณ์มีนามว่า ***วัดเวฬุวัน*** เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๓๓ และท่านพระอาจารย์สาครได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๗ และได้รับพระราชทาน วิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ และได้รับพระราชทานเป็น **พระครูภาวนาสุทธาจาร** เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๑

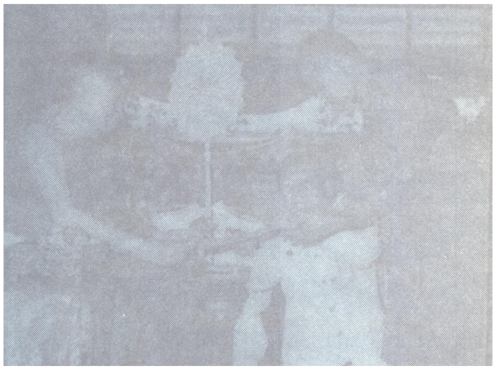

นับจากวันที่ได้เริ่มสร้างวัดเวฬุวันเป็นต้นมา สถานที่แห่งนี้ได้สร้างได้อบรมพระปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และอบรมอุบาสก อุบาสิกา ให้ดำรงอยู่ในเส้นทางแห่งความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก

อีกประการหนึ่งอาจเป็นจุดประสงค์ขององค์หลวงปู่ฝั้นที่ต้องการให้วัดเวฬุวันเป็นสถานที่คอยสนับสนุนพระเณรที่มุ่งต่อการประพฤติ ปฏิบัติธรรม เพราะหากพิจารณาสภาพผืนป่าที่เหมาะแก่การประพฤติ ปฏิบัติในปัจจุบันนี้

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

ก็จะเห็นว่าผืนป่าภาคนะวันตกยังคงความอุดมสมบูรณ์มากที่สุด และเป็นสถานที่สัปปายะอย่างยิ่งซึ่งตำแหน่งที่ตั้งของวัดเวฬุวันนั้นเป็นเหมือนประตูที่เข้าไปสู่ผืนป่าดังกล่าว องค์หลวงปู่ฝั้น จึงได้สั่งให้ท่านพระอาจารย์สาครสร้างวัดขึ้น ณ ที่ตรงนี้ เพื่อความเจริญแก่พระเณร และพระพุทธศาสนาต่อไป

จวบจนปัจจุบันนี้ ปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ ต้นแดงตรงทางขึ้นวัดยังคงอยู่ข้างโรงล้างพาตรในปัจจุบัน ส่วนต้นมะขามป้อมที่ท่านตั้งใจจะเก็บไว้ ถูกไถไปแล้วเมื่อครั้งสร้างศาลา ส่วนต้นฉะค่าง และต้นแดงคู่ยังคงอยู่ ที่บ่อพุน้ำท่านได้สร้างขอบรอบบ่อเพื่อให้ปลาได้อาศัย และทุกหน้าน้ำก็จะมีน้ำผุดไหลออกมาจนเต็มและล้นไหลไปตามทางน้ำเป็นคลองดังที่ท่านเห็นในนิมิตรนั้นเสมอทุกปี ส่วนต้นไม้ที่ล้มเป็นหมายนั้นเป็ไม้เนื้ออ่อนก็ได้ผุพังสูญสลายไปตามกาลเวลา

เมตตาของสององค์หลวงปู่ต่อวัดเวฬุวัน

เมื่อท่านพระอาจารย์สาคร ได้เริ่มสร้างวัดเวฬุวันแล้ว ก็ได้กลับไปกราบเรียนถึงความก้าวหน้า และสภาพอันสัปปายะของวัดแก่องค์หลวงปู่หลุยและองค์หลวงปู่ชอบเสมอๆ องค์หลวงปู่ทั้งสองก็มีเมตตาชมเชยและให้กำลังใจตลอดมา

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

ตามที่ท่านพระอาจารย์สาครกราบเรียนว่า สภาพป่าบริเวณวัดยังอุดมสมบูรณ์อยู่มาก มีเสือ ค่าง และสัตว์ป่าหลายชนิดชุกชุมอยู่ และมักจะมีเทวดามาสวดมนต์ทำวัตรอยู่เสมอๆ องค์หลวงปู่หลุยจึงบอกว่า ***"สถานที่นี้เป็นมงคล เป็นที่ศักดิ์สิทธิ์ ทำภาวนาดี ให้ท่านสาครอยู่ที่นี่แหละ"*** และองค์หลวงปู่หลุยยังให้ท่านพระอาจารย์สาครสร้างกุฏิสำหรับองค์ท่านด้วย โดยเมตตาให้ปัจจัยมาสร้าง ๑๐,๐๐๐ บาท โดยให้สร้างกุฏิท่านมีเสา ๒๐ ต้น และครั้งเมื่อท่านพระอาจารย์สาครสร้างศาลา องค์หลวงปู่หลุยยังเมตตาให้ปัจจัยมาร่วมสร้างอีกด้วย นับเป็นมงคลอันประมาณค่ามิได้

อีกทั้งองค์หลวงปู่ชอบซึ่งมีจิตเมตตาเอ็นดูท่านพระอาจารย์สาครอยู่เสมอ แม้เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๑๔ เมื่อองค์หลวงปู่อาพาธไม่สามารถเดินได้ เมื่อท่านพระอาจารย์สาครไปกราบเยี่ยมองค์หลวงปู่ ท่านก็จะเอ็นดูให้ท่านพระอาจารย์สาครอุ้มพาท่านไปโน่นมานี่เสมอ และหากท่านพระอาจารย์สาครขาดการไปเยี่ยมสัก ๒-๓ เดือน องค์หลวงปู่มักจะให้พระมาตามท่านพระอาจารย์สาครไปเยี่ยมท่าน เสมอหากลูกศิษย์องค์นี้ขึ้นไปไม่ได้องค์หลวงปู่ชอบก็จะให้คนพาองค์ท่านมาเยี่ยมเอง แม้ท่านพระอาจารย์สาครจะมาอยู่ที่วัดเวฬุวันแล้ว

กุฏิเสา ๒๐ ต้น ถวายหลวงปู่ชอบ ฐานสโม
และหลวงปู่หลุย จันทสาโร

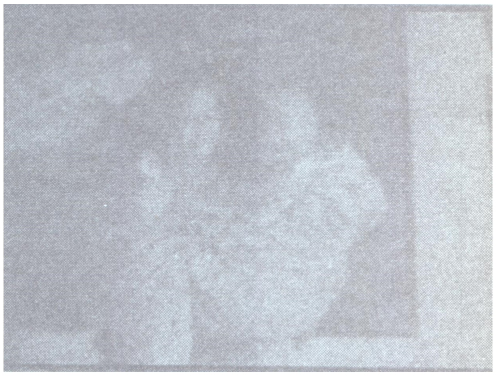

ท่านพระอาจารย์สาครอุ้มองค์หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

องค์หลวงปู่ชอบก็ได้เมตตามาโปรดให้เป็นสิริมงคลแก่พระเณรและญาติโยม ที่วัดเวฬุวัน ถึง ๒ ครั้งด้วยกัน โดยท่านพระอาจารย์สาครได้สร้างกุฏิถวายเป็นที่พักภาวนาแก่องค์หลวงปู่ทั้งสอง ที่ข้างบ่อพุน้ำ ที่ท่านเคยนิมิตเห็นและถือเป็นนิมิตหมายในการตามหาสถานที่สร้างวัดเวฬุวันแห่งนี้ โดยปัจจุบัน กุฏินี้ก็ยังอยู่เป็อนุสรณ์รำลึกถึงความเมตตาที่ได้รับจากองค์หลวงปู่ทั้งสอง ผู้เป็นดั่งเพชรคู่แฝดประดับยอดมงกุฏแห่งเมืองเลย

การพัฒนาทุ่งใหญ่นเรศวร

ท่านพระอาจารย์สาครกับเด็กๆ ชาวกะเหรี่ยง

เมื่อการสรางวัดเวฬุวันมีหลักฐานมั่นคงพอสมควรแล้ว ท่านเห็นว่าชาวไทยเชื้อสายกระเหรี่ยงกลุ่มหนึ่งในตำบลไล่โว่ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี เป็นกลุ่มชนที่สืบสานวัฒนธรรมของกลุ่มตน มายาวนาน และวัฒนธรรมนั้นเอื้อประโยชน์ แก่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่สำคัญคือการักษาความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าทุ่งใหญ่นเรศวรไว้ตลอดมา แต่การพัฒนาเทคโนโลยีทางการสื่อสารในยุคปัจจุบันกำลังจะทำลายสิ่งดีงามที่พวกเขาสั่งสมมา ท่านเล็งเห็นว่าการปิดกั้นไม่ให้พวกเขารับวัฒนธรรมแปลกแยกจากภายนอกนั้นเป็นไปไม่ได้ แต่การให้การศึกษาอย่างถูกวิธีเท่านั้น ที่จะทำให้พวกเขาสามารถเลือกสรรวัฒนธรรมที่ดีงามและสอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมเข้าไหว้ในสังคมของกลุ่มตน ท่านจึงดำริสร้าง

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

โรงเรียนมิตรมวลชนขึ้น ณ บ้านทิไร่ป้า ต.ไล่โว่ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี พร้อมทั้งจัดตั้งโครงการพัฒนาชาวไทยเชื้อสายกระเหรี่ยงขึ้น เพื่อให้การศึกษาในด้านวิชาการทั่วไป ด้านการอาชีพ และด้านวัฒนธรรม ประเพณี พร้อมทั้งวางระบบสาธารณูปโภค เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อาทิ การสร้างระบบประปาภูเขา การสร้างระบบสุขาภิบาล การจัดสร้างสถานที่ประชุมประจำหมู่บ้าน และการจัดอบรมเยาวชน เป็นต้น

ท่านพระอาจารย์สาคร พาคณะสงฆ์บิณฑบาตร เนื่องในทำบุญวันคล้ายวันมรณภาพ พระอาจารย์เสถียร สมาจาโร

อีกทั้งท่านยังให้การสนับสนุนพระเณรที่อยู่ในป่าทุ่งใหญ่นเรศวร โดยจัดส่งปัจจัยสี่เข้าไปแจกจ่ายตามวัดต่างๆ เป็นประจำ

ด้วยเจตนาที่จะอนุรักษ์สมบัติของชาติ ท่านพระอาจารย์สาครได้สืบเสาะค้นหาพระพุทธรูปองค์หนึ่ง ซึ่งทราบว่าเป็นพระพุทธรูป ประจำเมืองสังขละบุรี โดยต่อมาเมื่อปลาย เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ท่านจึงพบพระพุทธรูปองค์นี้ประดิษฐานอยู่ ณ วัดสะเน่ห์พ่อง บ้านสะเน่ห์พ่อง ต.ไล่โว่ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี เป็น

พระรัตนสังขละบุรีศรีสุวรรณ

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

พระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตักประมาณ ๕ นิ้ว สร้างจากเนื้อแก้วสีขาวใสบริสุทธิ์ทั้งองค์ ไม่สามารถระบุปีที่สร้างได้ ท่านพระอาจารย์สาครจึงได้กราบบังคมทูลอาราธนาสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก เสด็จทอดพระเนตร ณ วัดเวฬุวัน เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ สร้างความปลื้มปิติแก่ ประชาชนชาวไทยเชื้อสายกระเหรี่ยง ใน ต.ไลโว่เป็นอย่างยิ่ง

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เสด็จเยือนวัดเวฬุวัน เพื่อทอดพระเนตร พระรัตนสังขละบุรีศรีสุวรรณ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

ที่มาของวัดป่ามณีกาญจน์

องค์หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ ประธานการสร้างวัดป่ามณีกาญจน์ มาเยี่ยมชมและเป็นประธานสมโภชน์พระพุทธมณีกาญจน์

สืบเนื่องจาก เมื่อช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ คราวเตรียมงานฉลองเจดีย์ พิพิธภัณฑ์องค์หลวงปู่เสาร์ กันตสีโล ณ วัดดอนธาตุ ต.ดอนธาตุ อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี ท่านพระอาจารย์สาคร ได้รับมอบหมายจากคณะทำงาน คราวนั้นให้รับหน้าที่ติดต่อประสานงานทั้งระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและองค์พระเถรานุเถระที่เมตตารับนิมนต์ร่วมพิธีในคราวนั้น

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

การนี้ท่านพระอาจารย์สาครต้องเดินทางระหว่าง จ.กาญจนบุรี กับ จ.อุบลราชธานี บ่อยครั้งอีกทั้งยังต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่มีที่ทำการอยู่ในกรุงเทพฯ ท่านจึงต้องพักแรมในกรุงเทพฯบ่อยครั้งโดยความจำเป็นในการที่ต้องพักแรมในกรุงเทพฯนี้เอง ท่านพิจารณาเห็นว่าสถานที่พักที่เหมาะสำหรับภิกษุสามเณรสังกัดธรรมยุติ ในกรุงเทพฯนั้นมีไม่เพียงพอกับจำนวนภิกษุสามเณรที่มีความจำเป็นต้องพักแรม รวมถึงเมื่อเวลาอาพาธต้องเข้ารับการรักษาพยาบาล หรือมีกิจนิมมนต์ สถานที่พักส่วนใหญ่ไม่สะดวกในการรักษา ข้อวัตรปฏิบัติให้สมบูรณ์ ท่านจึงได้ปรารภเรื่องนี้ในหมู่ศิษย์ของท่าน

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

๖๐ ปี

....
พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ

๖๐ ปี

....

พระอาจารย์สาคร ธมฺมาวุโธ